

2 d'abril

**Dia Internacional
del Llibre Infantil**

Textos: *Josep Franco.*

Il·lustracions: *Gerard Miquel*

Edita: *Fundació Bromera per al foment de la lectura*

Es permet la reproducció si se'n cita la procedència

Hans Christian Andersen

A tots i a totes ens agrada celebrar el nostre aniversari: preparem una festa per als amics i les amigues, els convidem a berenar, juguem junts i, a vegades, quan ja estem cansats, expliquem contes que ens diverteixen, ens emocionen, ens fan por o ens fan riure. La majoria dels contes que sabem, per cert, estan escrits en llibres, que són com cases encantades, habitades per molts personatges que cobren vida quan obrim les pàgines del llibre i comencem a llegir. I el 2 d'abril de cada any celebrem l'aniversari de tots els personatges dels contes: fades i princeses, dracs i ogres, prínceps, emperadors i porquets, aneguets lletjos i raboses astutes, sirenetes enamorades o xiquetes que porten una caputxeta roja...

Ja podeu imaginar que, com passa amb les persones, no tots els personatges dels llibres van nàixer un 2 d'abril; però el 2 d'abril de l'any 1805 va nàixer a Odense, una ciutat danesa, el pare de moltíssims personatges de conte: Hans Christian Andersen. Per això, tots els anys, en aquesta data, el món sencer commemora el seu natalici amb el Dia Internacional del Llibre Infantil: és una manera d'agrair-li les bones hores que podem passar llegint els seus contes.

La vida de Hans Christian Andersen, que ell mateix va contar en el seu llibre *L'aventura de la meua vida*, va ser molt semblant a la d'aquell aneguet lleig i vergonyós que, amb el pas del temps, es va convertir en un cigne majestuós i esvelt. El seu pare era un sabater molt pobre però amb molta imaginació i molts somnis; i la seua mare, que no sabia llegir, era també una dona alegre i vital, que compartia els somnis del seu marit. Però va esclatar una guerra que, com totes les guerres, va destruir els somnis i les esperances de moltes

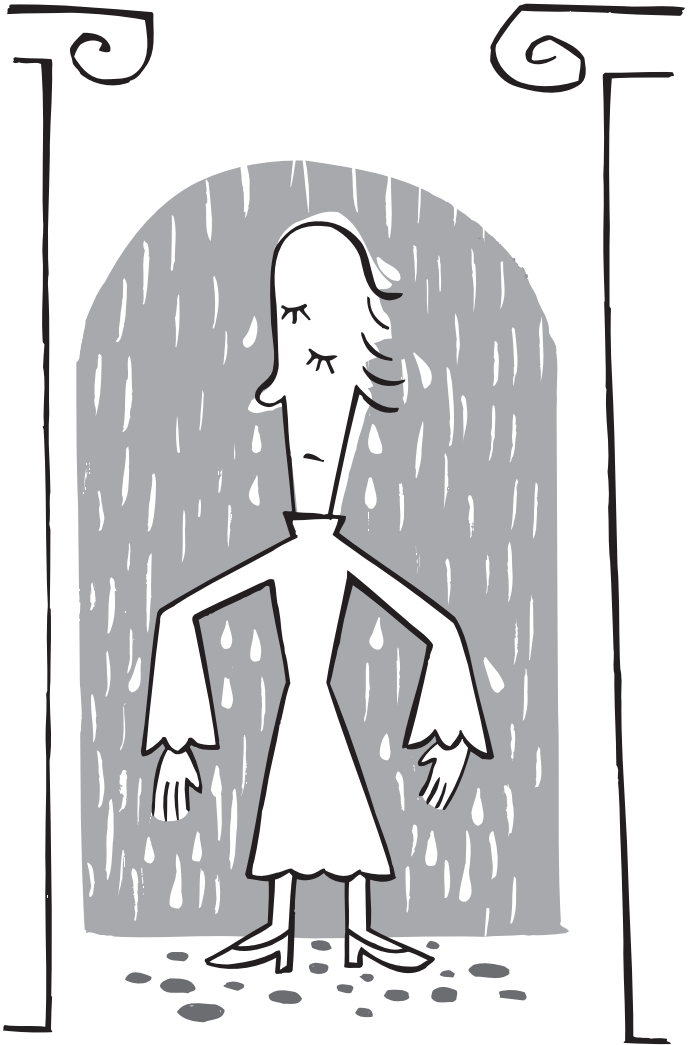

persones: el sabater es va convertir en soldat, va anar a la guerra i, al cap d'un any, va tornar a casa tan malalt que va morir poc de temps després.

La família Andersen es va quedar en la misèria i la mare de Hans Christian es va veure obligada a tornar a casar-se perquè, per aquell temps, a les dones els resultava molt difícil guanyar-se la vida i, més encara, si no sabien llegir. El futur escriptor, que havia abandonat l'escola sense poder acabar els estudis, tenia aleshores catorze anys i es va quedar molt desconcertat: no sabia què fer amb la seua vida i li feia una miqueta de por el futur.

Però, per aquell temps, va arribar a Odense una companyia teatral que recorria l'interior de Dinamarca. Quan va veure les primeres representacions, el jove Andersen, un xic prim i alt, malaltís i solitari, vergonyós, es va sentir atret per la màgia del teatre i, amb una carta de recomanació a la butxaca, se'n va anar a Copenhaguen, la capital de Dinamarca, disposat a triomfar com a autor teatral, encara que, al principi, ningú no li va fer cas i tot foren dificultats. També va intentar dedicar-se al ballet, però la dansa tampoc no era el seu fort i, finalment, quan ja havia superat una miqueta la vergonya i havia pogut acabar els seus estudis, dues de les seues obres van cridar l'atenció d'un conseller que el va ajudar a obrir-se camí.

A partir d'aquell moment, la imaginació de Hans Christian Andersen va començar a crear personatges inoblidables que, en els nostres dies, són coneguts i estimats per tots els xiquets i les xiquetes del món: l'aneguet lleig, el soldadet de plom, la sireneta, l'emperador que volia un vestit nou o la princesa que no podia dormir per culpa d'un pésol són només alguns dels fills d'aquell gran escriptor, la memòria del qual perdurarà per sempre en els llibres que més ens agraden i també en aquella sireneta que podreu veure si aneu alguna vegada a Dinamarca i que ell va retratar millor que ningú.

La princesa i el pésol

per

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Per l'any de la picor, en un país remot, hi havia un príncep per a qui havia arribat l'hora de la veritat: s'havia de casar amb una princesa perquè un regne sense hereu és com un jardí sense flors. El rei i la reina li deien que s'espavilara, però el príncep, que vivia com un rei en el palau dels seus pares, no tenia gens de pressa i no trobava cap princesa fadrina que li fera el pes. Com que el temps passava i el príncep no es llevava la pasta dels dits, el rei i la reina l'enviaren a voltar món i li van dir que no tornara sense una princesa com Déu mana.

De manera que el príncep, més o menys d'incògnit, va recórrer tots els regnes dels voltants, buscant una princesa de veritat; però les que no tenien la pell aspra com la d'una taronja, tenien veu de grill i les que no eren més bastes que un rastell o més lletges que un pecat, tenien un geni de mil dimonis... El cas és que el príncep va tornar al palau dels pares al cap d'uns mesos, sense haver-se compromés amb una princesa, perquè no en trobava cap del seu gust.

Però una nit d'hivern, quan tota la família reial descansava a la vora del foc, van sentir que trucaven a la porta del palau. Tots s'estranyaren de rebre una visita aquella nit perquè, al carrer, queia una aigua de Maria

santíssima i, ara i adés, un llampec terrible esgarrava el cel i, segons després, les parets del castell tremolaven per la força dels trons; però com que la vida al palau era molt avorrida i aquells colps a la porta representaven una novetat, el príncep va córrer a obrir, no fóra cas que els visitants se n'anaren.

Quan el príncep va obrir la porta, va veure davant seu la donzella més preciosa que havia vist mai, i això que la pobra xica anava mullada de cap a peus, no duia corona ni ceptre, portava les sabates en la mà i tenia els peus i les vores del vestit bruts de fang.

–Sóc una princesa que viatja d'incògnit –va dir la donzella, amb una veu alegre com la d'una campana– i necessite que em deixeu passar la nit al vostre palau, perquè ens ha sorprés la tempesta.

Al príncep li va caure l'ànima als peus perquè, encara que la jove semblava distingida i molt ben educada, no tenia precisament aspecte de princesa; però la reina, que era una dona amb experiència, va decidir posar-la a prova, per comprovar si era una princesa de veritat o una impostora.

Mentre la princesa remullada i el seu seguici es rentaven, s'eixugaven i es canviaven de roba, abans de sopar, la reina va pujar a l'habitació dels convidats especials i va ordenar a les criades que prepararen un llit de la manera següent: havien de posar un pèsol sec sobre el somier i cobrir-lo amb dotze matalassos de la millor llana; després, hi afegirien tres coixins de plomes d'oca i, sobre aquest llit tan tou, hauria de passar la nit la jove que afirmava que era una princesa d'incògnit.

L'endemà de matí, quan la princesa, ullerosa i pàl·lida però bellíssima, va baixar a desdejunar-se, la reina li va preguntar com havia dormit.

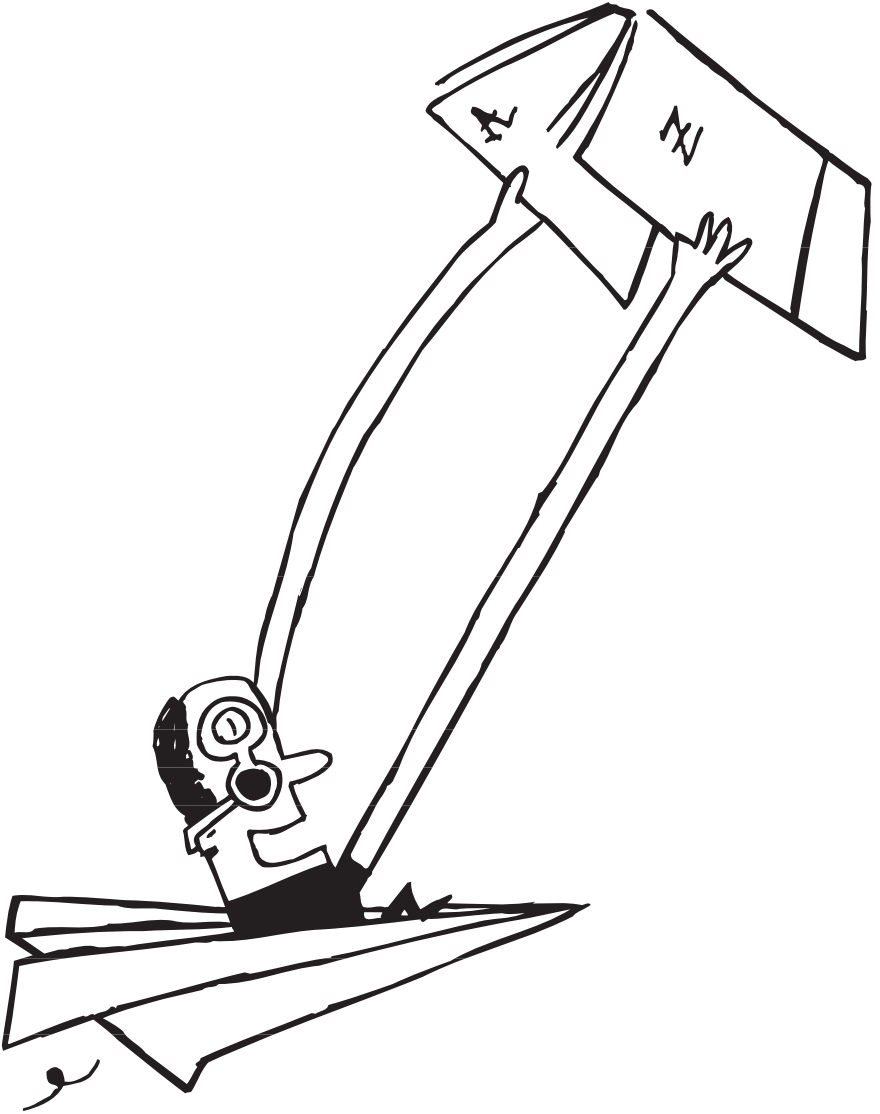
—Molt malament, si he de dir-vos la veritat —es va lamentar la princesa—. Hi havia alguna cosa dura al llit, que m'ha fet sentir molt incòmoda; de fet, tinc el cos ple de blaüres... Quins matalassos més incòmodes!

En sentir aquelles queixes, la reina va comprendre de seguida que, en efecte, aquella jove era una princesa autèntica, perquè havia notat el pèsol, a pesar que dormia sobre una dotzena de matalassos de la millor llana: només una princesa de sang blava podia tenir una pell tan delicada.

Així, amb el vistiplau del rei i de la reina, el príncep va demanar la mà de la princesa, que li va dir que s'ho havia de pensar, només per fer-se valer una miqueta. I, pocs mesos després, es van casar, disposats a ser feliços i a donar molts hereus als seus regnes. I enviaren el pèsol al museu de la ciutat, on encara deu estar guardat...

I el conte, ja s'ha acabat.

Proposta d'activitats a propòsit del Dia Internacional del Llibre Infantil

1. Completa aquesta fitxa sobre Hans Christian Andersen:

Hans Christian va nèixer a
(Dinamarca) el dia d'..... de
..... Va ser un gran de contes per
a xiquets i xiquetes i per això, tots els anys, el dia
..... d'....., el món sencer celebra el
seu aniversari amb el Dia del Llibre
..... .

2. Escriu el títol d'un conte o d'un llibre que t'haja:

emocionat:
fet por:
divertit:
fet riure:

3. Descriu breument, amb les teues pròpies paraules, el personatge de Hans Christian Andersen que més t'agrada.

.....
.....
.....
.....
.....

4. Amb quins dels adjectius següents descriuries millor l'aspecte i el caràcter de Hans Christian Andersen?

alt, baix, gros, prim, descarat, valent, vergonyós,
imaginatiu, solitari

5. Què signifiquen les expressions següents, que pots repassar en el conte *La princesa i el pèsol*?

l'any de la picor	donar-se importància
viure com un rei	no resoldre res
fer el pes	veu aguda
no llevar-se la pasta dels dits	fa molt de temps
veu de grill	viure molt bé
caure una aigua	ploure molt
de Maria santíssima	agradar
caure l'ànima als peus	mostrar decepció
fer-se valer	

6. Els contes de Hans Christian Andersen han estat traduïts a molts idiomes i editats de moltes maneres diferents. Tria'n un, el que més t'agrada, i busca'n, almenys, tres versions diferents per a comentar-les en classe.

7. Formeu equips i confeccioneu un mural amb els personatges fantàstics que més us agraden. Però hi ha d'haver, almenys, un personatge de Hans Christian Andersen, així podreu jugar a endevinar de quin personatge es tracta.

8. Escriviu un decàleg a propòsit de les condicions que, segons penseu, hauria de complir un bon conte:

1r Aporteu idees entre tots els membres del grup i anoteu-les en brut.

2n Trieu les deu idees que més us agraden, per votació.

3r Redacteu cada idea en forma d'obligació: *ha de ser, cal que tinga...*

4t Escriviu el decàleg, amb bona lletra, en una cartolina.

5é Cada vegada que llegiu un llibre o escolteu un conte, el podeu puntuar, d'acord amb les normes del decàleg.

9. De segur que coneixes algun conte curt i popular, semblant al de *La princesa i el pèsol*. Escriu-ne una versió personal, teua, que complisca almenys cinc de les regles del decàleg que heu redactat.

10. Escriu un text en què proposes alguna activitat que podríeu fer a classe per commemorar el Dia Internacional del Llibre Infantil.

per al foment
de la lectura